

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณ
ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว

Guidelines for the Development of Budget Management System
Management of Koh Phangan Suksa School, Koh Phangan District,
Surat Thani Province, Based on the Concept of Adaptive Skills

อุไรวรรณ พูลทรัพย์¹ และ จริญญา เทพพรบัญชากิจ²
Uraiwan Poolthup¹ and Jaranya Thepphornbanchakit²

มหาวิทยาลัยพายัพ

Payap University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹Uraiwan6409@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว 2. เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้แนวคิดทักษะการปรับตัวเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่การวิจัยคือโรงเรียนเกาะพะงันศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 46 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา จำนวน 2 คน คณะครูและบุคลากรโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา จำนวน 41 คน โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณ ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว การบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณ รวม 5 ด้าน โดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 แปลผลว่าสภาพปัจจุบันและปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับประเด็นย่อยพบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีค่าตั้งแต่ 4.51 ถึง 4.63

แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้าน 2 งานบัญชี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้าน 4 งานแผนและควบคุมภายใน ตามลำดับ และสภาพการปรับตัวในการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ด้านการปรับตัวด้านการปรับตัวระหว่างกัน โดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 แปลผลว่าสภาพการปรับตัวอยู่ในระดับมาก สำหรับประเด็นย่อยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีค่าตั้งแต่ 4.17 ถึง 4.52 แปลผลว่าสภาพการปรับตัวอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด มี 2 ข้อ คือข้อ 4.2 ท่านได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในการทำงาน และ ข้อ 4.5 ท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4.3 ท่านสามารถจัดการกับปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรในองค์กรได้อย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ได้แก่ การสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่ในด้านการจัดส่งบุคลากรผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษาเชิงลึกเสนอให้โรงเรียนมีคู่มือปฏิบัติงานด้านงบประมาณแบบเฉพาะของตนเองที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มีการจัดอบรมต่อเนื่องเกี่ยวกับระบบบัญชี การเงิน และการใช้เทคโนโลยีควรมีเจ้าหน้าที่ประจำด้านสารสนเทศหรือจัดตั้ง “ศูนย์ข้อมูลภายใน” เพื่อสนับสนุนงานงบประมาณปรับใช้ระบบดิจิทัล เช่น โปรแกรมจัดการบัญชีและติดตามสถานะการใช้จ่าย เพื่อความโปร่งใส ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเพื่อแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี

คำสำคัญ: ระบบบริหารงานงบประมาณ; แนวทางการพัฒนา; ทักษะการปรับตัว

Abstract

This research article aims: 1. To study the current conditions and problems of the budget management system administration of Koh Phangan Suksa School, Koh Phangan District, Surat Thani Province, according to the concept of adaptive skills. 2. To develop guidelines for the budget management system administration of Koh Phangan Suksa School, Koh Phangan District, Surat Thani Province, according to the concept of adaptive skills. The research employs a mixed-methods approach, combining both quantitative and qualitative methods. The concept of adaptive skills is used as the research framework. The research areas are Koh Phangan Suksa School and the Surat Thani Chumphon Secondary Educational Service Area Office. The sample group comprises 46 individuals, including: the Director of the Financial and Asset Management Group, Surat Thani Chumphon Secondary Educational Service Area Office (1 person); the Director of the Internal Audit Unit, Surat Thani Chumphon Secondary Educational Service Area Office (1 person); the School Director of Koh Phangan Suksa School (1 person);

the Deputy School Directors of Koh Phangan Suksa School (2 people); and faculty and staff of Koh Phangan Suksa School (41 people). The participants were selected using purposive sampling. The research instruments consist of two types: 1) questionnaires and 2) interview forms. Data analysis involves basic statistics, including mean and standard deviation, along with content analysis of the interview data.

The research results reveal the current conditions of the budget management system administration of Koh Phangan Suksa School, Koh Phangan District, Surat Thani Province, according to the concept of adaptive skills. The overall mean of the budget management system administration across five areas is 4.57, indicating that the current conditions and problems are at the highest level. For the sub-issues, the mean opinions range from 4.51 to 4.63, also indicating the highest level in all areas. The area with the highest mean opinion is Area 2: Accounting, while the area with the lowest mean opinion is Area 4: Planning and Internal Control. Furthermore, the adaptation in the budget management system administration of Koh Phangan Suksa School, specifically in the area of interpersonal adaptation, has an overall mean of 4.38, signifying that the adaptation level is high. The mean opinions for the sub-issues range from 4.17 to 4.52, indicating adaptation levels from high to the highest. The two sub-issues with the highest mean opinions are: 4.2 "You receive support from your family in your work" and 4.5 "You participate appropriately in various activities with others." The sub-issue with the lowest mean opinion is 4.3 "You can manage conflicts among personnel in the organization constructively."

The guidelines for developing the budget management system administration of Koh Phangan Suksa School, Koh Phangan District, Surat Thani Province, based on the concept of adaptive skills, as derived from the interviews, include: support from the Educational Service Area Office in providing expert personnel for in-depth consultation; a proposal for the school to have its own specific budget operations manual that aligns with the school's context; continuous training on accounting, finance, and technology usage; the establishment of an information officer or an "internal information center" to support budget operations; the adoption of digital systems, such as accounting management programs and expenditure tracking, to enhance transparency; and the promotion of knowledge exchange platforms among schools to share best practices.

Keywords: Budget Management System; Development Guidelines; Adaptability Skills

บทนำ

การบริหารงบประมาณที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น มิใช่เพียงแต่รัฐ กระทรวงเท่านั้นที่จะสามารถพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักของโรงเรียนทุกระดับ จึงเป็นเหตุสำคัญยิ่งที่จะต้องพึงตระหนัก ไตรตรอง ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ที่ต้องดำเนินการปฏิบัติในการบริหารงบประมาณ ให้เป็นไปตามขั้นตอนแนวทาง หลักการ นโยบายและมติที่เกี่ยวข้อง จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว พบว่ายังประสบปัญหาหลายด้านที่เกิดจากตัวบุคคล เช่น กรณีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านงบประมาณของโรงเรียนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาแห่งใหม่ ส่งผลต่อความต่อเนื่องในการบริหารงานงบประมาณ ทั้งนี้ เกิดจากการทำงานที่ไม่แล้วเสร็จและขาดความต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณคนใหม่ยังขาดทักษะในการจัดการงานงบประมาณ จึงส่งผลเสียต่อการบริหารงานของผู้บริหารเป็นอย่างมาก เพราะวางแผนงบประมาณเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้คล่องตัวหากผิดพลาดจะมีผลเสียที่เห็นเด่นชัดกว่างานอื่น ๆ และจากการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณ พบว่าปัญหาการบริหารงานงบประมาณ จะปรากฏอยู่หลายลักษณะและนับวันจะยิ่งขยายมากขึ้นตามภารกิจ จึงทำให้ผู้บริหารต้องประสบปัญหานานัปการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวทางการใช้จ่าย เงินงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวคือใช้เงินน้อยได้งานมาก ประหยัดเวลา และไม่ผิดระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชั้นพื้นฐานที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณในโรงเรียนอันส่งผลให้ด้านการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกันบนพื้นฐานที่เป็นไปตามระเบียบคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์สู่การขับเคลื่อนไปยังเป้าหมายในการบริหารจัดการศึกษาและการบริหารงบประมาณได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานของประเทศต่อไป (โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา, 2567)

โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง ปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2567) มีผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวม จำนวน 43 คน จำนวนนักเรียน 791 คน (ข้อมูล 10 พ.ย. 2567) เว็บไซต์ของโรงเรียน http://www.kss.ac.th/datashow_16981 โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาโดยยึดกรอบตามโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ โดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มงาน ได้แก่ 1. กลุ่มบริหารงานวิชาการ 2. กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน 3. กลุ่มบริหารงานบุคคล 4. กลุ่มบริหารงานทั่วไป 5. กลุ่มอำนวยการ และ 6. กลุ่มบริหารงานงบประมาณ เป็นกระบวนการดำเนินงานในการหารายได้และการใช้เงินให้บรรลุ

ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา โดยมีการควบคุมและดำเนินงานทางการเงินตามกฎหมายที่ตั้งไว้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (แสงเทียน จิตร์โชติ, 2560) โรงเรียนเกาะพะงันศึกษาได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของกลุ่มงานโดยแบ่งออกเป็น 5 ขอบข่ายงาน ประกอบด้วย (1) งานการเงิน (2) งานบัญชี (3) งานพัสดุและสินทรัพย์ (4) แผนงานและความคุมภายใน และ (5) งานสารสนเทศ กลุ่มบริหารงานงบประมาณทุกขอบข่ายงานเป็นงานที่ส่งเสริมกิจการ งานต่าง ๆ ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงาน ได้ลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้งมีกฎหมายแฟ่งเข้ามาเกี่ยวข้อง หากมีการกระทำผิดระเบียบ จึงต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบถูกต้อง (วีระพงษ์ ก้านกิ่ง, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานงบประมาณเป็นอย่างยิ่ง เมื่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านงบประมาณของโรงเรียนได้รับการย้ายส่งผลต่อความต่อเนื่องในการบริหารงานงบประมาณและถ้าเป็นผู้มาปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นคนใหม่ ยังขาดทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ (กนกอร สมปราชญ์, 2556) กล่าวว่า ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นกระแสแห่งไทยแลนด์ 4.0 และศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้และเศรษฐกิจฐานความรู้จึงส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการแข่งขัน และความมุ่งมั่นตามความคาดหวังของสังคม ดังนั้นในกระบวนการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคตจึงเป็นการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่ต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ซึ่งมีความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์และความจริงที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ย่อมทำให้เกิดความจำเป็นต้องมีความสามารถในการจัดการสถานศึกษาและการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบสมัยใหม่

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว เพื่อข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นแนวทาง ในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านการบริหารงบประมาณได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมและเหมาะสม สามารถนำไปเป็นแบบอย่างและปรับใช้ในการบริหารงบประมาณภายในโรงเรียนต่าง ๆ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว
2. เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว

การทบทวนวรรณกรรม

1. การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ระบุว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร พ.ศ. 2562 ให้คำจำกัดความการบริหารงานงบประมาณหรือการบริหารงานการเงินและพัสดุของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันได้ดำเนินการโดยยึดหลักกฎหมายระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีและหนังสือสั่งการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการดำเนินการสำหรับราชการที่เป็นสถานศึกษาในทุกสังกัด หลักการบริหารจัดการงานงบประมาณของสถานศึกษาทุกสังกัด มุ่งเน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีเอกภาพในการบริหารระบบ มีความยืดหยุ่น ยึดหลักการที่มุ่งเป้าหมายสำคัญไปผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการงบประมาณสู่ผลงานที่มีคุณภาพ จัดให้มีกระบวนการสร้างคุณประโยชน์จากทรัพยากรของสถานศึกษารวมถึงหารายได้ เพื่อเพิ่มความคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์อันส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561)

2. ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา

โรงเรียนเกาะพะงันศึกษาเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร กำหนดขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ (โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา, 2565) เป็น 5 ขอบข่าย ดังนี้ 1. งานการเงิน คือดำเนินการด้าน การรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน 2. งานบัญชี คือดำเนินการด้านการจัดทำบัญชีการเงิน 3. งานพัสดุและสินทรัพย์ปฏิบัติหน้าที่ การวางแผนพัสดุ การกำหนดแบบรูปรายการคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้าง การจัดหาพัสดุ การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ จัดทำทะเบียนคุมวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการและดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย 4. งานแผนงานและตรวจสอบภายใน ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ ดำเนินการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ดำเนินการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การอนุมัติการจ่ายเงินงบประมาณ ประเมินผลแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาและจัดทำรายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและต้นสังกัด ดำเนินการตรวจสอบและควบคุมภายใน และ 5. งานสารสนเทศและเทคโนโลยี

3. งบประมาณและความสำคัญของการงบประมาณในเชิงการบริหารและการจัดการ

ความหมายของคำว่างบประมาณจะแตกต่างกันออกไปตามกาลเวลาและลักษณะการให้คำจำกัดความของนักวิชาการแต่ละท่าน ซึ่งงบประมาณในแต่ละด้านจะมีความแตกต่างกัน เช่น ถ้าเป็นนักเศรษฐศาสตร์จะให้คำจำกัดความของงบประมาณในลักษณะของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นักบริหารจัดการจะให้คำจำกัดความของงบประมาณในลักษณะของกระบวนการหรือการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยบรรลุเป้าหมายของแผนงานที่วางไว้ในส่วนของ

นักการเมืองจะคำจำกัดความของงบประมาณในลักษณะของการมุ่งให้รัฐสภาใช้อำนาจควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐบาล ความสำคัญของงบประมาณในเชิงการบริหารและการจัดการบทบาทของงบประมาณว่าเป็นการกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง งบประมาณมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจถึงผลประโยชน์จากงบประมาณ ซึ่งข้อจำกัดและข้อสมมุติของงบประมาณ ประกอบด้วย การบริหารจัดการงบประมาณกับการตัดสินใจ ผลประโยชน์จากการบริหารจัดการงบประมาณ ข้อจำกัดและข้อสมมุติของการบริหารและการจัดการสรุปได้ว่า งบประมาณสามารถกำหนดทิศทางของแผนงาน การปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน งบประมาณเป็นสิ่งที่ทำให้งานเดินต่อไปจนสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ (เพ็ญพรรณ บางอร, 2562) ลักษณะของงบประมาณที่ดีสำนักงานงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2560) กล่าวว่า หลักการสำคัญของการตั้งงบประมาณและการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ ต้องคำนึงถึงการเกิดผลการพัฒนาทุก ๆ ด้านเพื่อส่วนรวม เช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ต้องมีความประหยัด และต้องเป็นศูนย์รวมเงินแผ่นดิน คือ เป็นแผนงานรวมเงินของแผ่นดินเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ซึ่งต่างจากการกระจายอำนาจเรื่องงบประมาณที่กระจายอำนาจให้ส่วนราชการต่าง ๆ บทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ 1. จัดระบบงานและองค์กรให้มีสายการบังคับบัญชาในองค์กรที่แน่นอน พร้อมทั้งมอบอำนาจและความรับผิดชอบให้ไว้เพื่อให้งานงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2. จัดให้มีการประสานงานกับในหน่วยงานขององค์กรในการบริหารงบประมาณโดยเฉพาะงานงบประมาณและงานบัญชีการเงิน 3. จัดให้เมืององค์กรเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลงบประมาณขององค์กรเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนงาน การบริหารงบประมาณงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันในด้านข้อมูลที่ใช้ ประเภทของงบประมาณ งบประมาณที่ประเทศต่าง ๆ ใช้กันอยู่ในขณะนี้มีมากมายหลายประเภทแต่ที่สำคัญและที่รู้จักกันโดยทั่วไป มีอยู่ประมาณ 5 - 6 ประเภทด้วยกัน ซึ่งแต่ละประเภทจะมีลักษณะการใช้และการดำเนินการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไปและมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันออกไปอีกด้วย แต่ละประเภทจะเหมาะสมกับประเทศใดประเทศหนึ่งนั้นคงจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านด้วยกันไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางด้านบริหาร ความรู้ความสามารถปัจจัยทางด้านการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และปัจจัยอื่น ๆ เช่น ปัจจัยทางด้านสังคม ฯลฯ ดังนั้น แต่ละประเทศจึงใช้งบประมาณในลักษณะแบบรูปที่ไม่เหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันออกไปตามสถานการณ์ของแต่ละประเทศเป็นสำคัญสำหรับงบประมาณในแต่ละรูปแบบนั้น การจัดทำงบประมาณ ขั้นตอนการทำงานงบประมาณการทำงานงบประมาณผู้ทำงบประมาณต้องเข้าใจกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินดำเนินงานจัดเตรียมงบประมาณรายรับการจัดตั้งงบประมาณรายจ่าย การอนุมัติและบริหารงบประมาณการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณซึ่งจะเกี่ยวกับทุกหน่วยงาน กระบวนการดำเนินงานในเรื่องงบประมาณทั้งหมดนี้อาจแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียมงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ

4. การบริหารและการจัดการ

การบริหารมีความสำคัญ เนื่องจากการบริหารเป็นกระบวนการหรือกลไกการดำเนินงานหรือกิจกรรมขององค์กรภายใต้ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยนำเทคโนโลยีและใช้ทรัพยากร

ที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพทำให้องค์กรได้รับประโยชน์สูงสุด โดยจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการร่วมแรงและความตั้งใจของกลุ่มบุคคลทุกคนในองค์กรโดยมีจุดหมายเดียวกัน คือความสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์กร ได้กำหนดไว้ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมที่มีการรวมตัวกันเป็นหมู่เหล่ามีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดต่าง ๆ ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมในการทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันจะเป็นไปด้วยความราบรื่นและยังเกิดความเจริญก้าวหน้า กลุ่มหรือสังคมจำเป็นต้องมีการจัดระบบระเบียบและกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะยึดถือร่วมกัน ซึ่งต้องอาศัยการบริหารที่มีคุณภาพเพื่อนำพาองค์กรหรือสถาบันให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันสัมมา รณิธย์ (2556) การจัดการ คือ สิ่งที่ผู้จัดการหรือผู้บริหารต้องปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานงาน และการดูแลงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่น เพื่อให้งานและกิจกรรมเหล่านั้นสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล วิรัช สงวนวงศ์วาน (2551) ผู้วิจัยขออนุญาตการบริหารจัดการว่าเป็นกระบวนการและกลไกในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดโดยใช้กลุ่มคนเป็นผู้ดำเนินงานให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะการปรับตัว

ทักษะการปรับตัว คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิธีคิดให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรือความท้าทายที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในหลายด้าน ทั้งเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ทักษะนี้ช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือเผชิญกับความยากลำบากได้อย่างมีประสิทธิภาพทักษะการปรับตัวสามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน เช่น การปรับวิธีคิด ความสามารถในการปรับเปลี่ยนวิธีการคิดหรือมุมมองเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ใหม่หรือไม่คาดคิดการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และการพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การจัดการกับความไม่แน่นอน การทำงานได้ดีแม้ในสถานะที่ไม่มีความแน่นอนหรือมีความเสี่ยง การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับทีมงานที่มีความหลากหลาย และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหาที่ไม่คาดคิด ความสามารถในการหาวิธีแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการเวลา การจัดสรรเวลาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถรับมือกับภารกิจต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มขึ้น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับบุคคลหรือกลุ่มที่หลากหลาย ทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างราบรื่นและเติบโตในโลกที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (วรินทร์ พูลผล และ ธนย์พัทธ์ ไคร์วานิช, 2564)

6. บริบทโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา

โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ตั้งอยู่บนเกาะพะงัน เลขที่ 145 หมู่ 1 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี รหัสไปรษณีย์ 84280 ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 791 คน ผู้บริหาร 3 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 43 คน จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 สภาพทางภูมิศาสตร์ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 100 กิโลเมตร ไปทางทิศเหนือของเกาะสมุย ประมาณ 20 กิโลเมตร อำเภอเกาะพะงัน ประกอบด้วย 3 ตำบล คือ ตำบลเกาะพะงัน (แบ่งเป็นเขตเทศบาลตำบลเกาะพะงัน 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 เขตเทศบาลตำบลเพชรพ

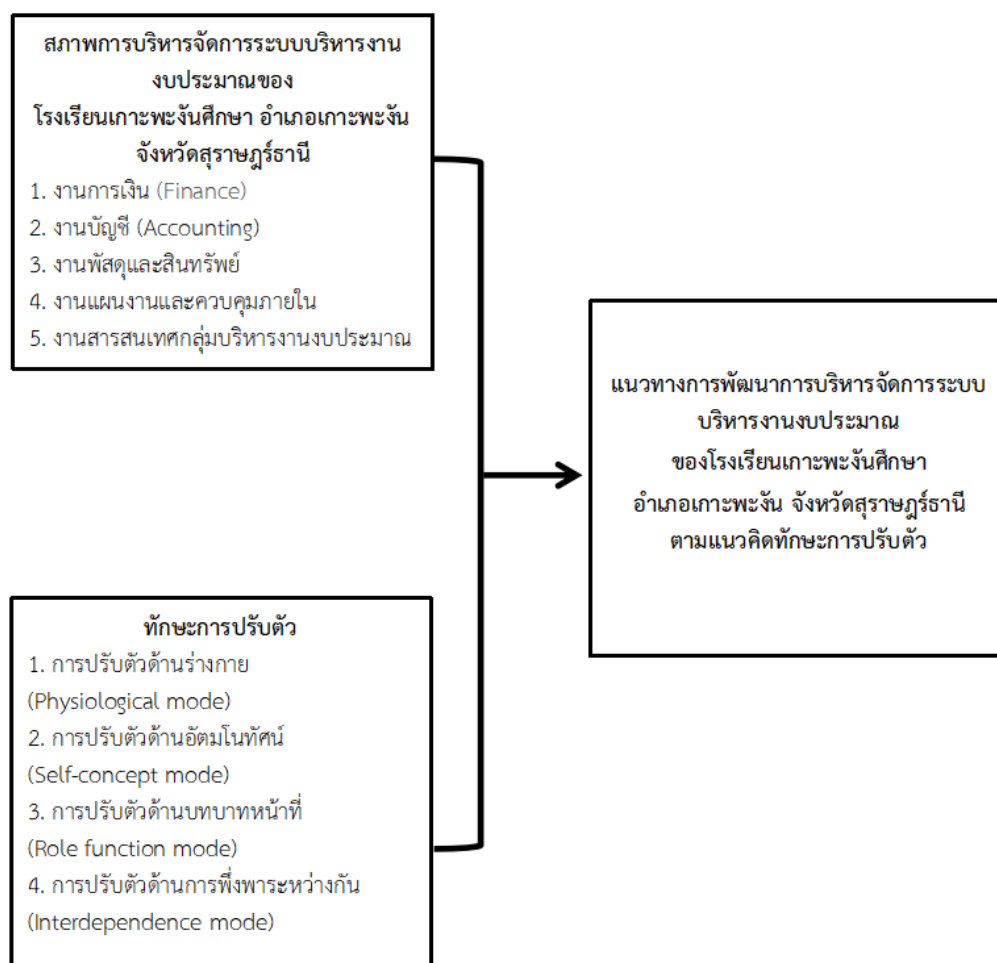
งัน คือ หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 6, หมู่ที่ 7 และ หมู่ที่ 8) ตำบลบ้านใต้ (แบ่งเป็นเขตเทศบาลตำบลเกาะพะงัน คือ หมู่ที่ 1 เขตเทศบาลตำบลบ้านใต้ คือ หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 6) ตำบลเกาะเต่า ประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน อยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเต่า ซึ่งอำเภอ เกาะพะงันมีพื้นที่ 170 ตารางกิโลเมตร และตำบล เกาะเต่า มีพื้นที่ 17.96 ตารางกิโลเมตร สภาพทางภูมิศาสตร์มีพื้นที่เป็นเกาะหนึ่งในจำนวน 48 เกาะ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณหมู่เกาะอ่างทอง ภูมิประเทศของเกาะมีภูเขาอยู่ตรงกลางเกาะทอดตัวจากทิศเหนือจดทิศใต้ ทางด้านทิศตะวันตกของเกาะส่วนทิศตะวันออกเป็นเทือกเขาจดทะเลบางแห่งก็มีอ่าวเล็ก อ่าวน้อย เรือเข้าจอดได้เป็นบางฤดู ช่วงมรสุม ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม จะมีลมตะวันออกพัดผ่าน ซึ่งไม่เหมาะแก่การท่องเที่ยวช่วงเวลาดังกล่าวจะส่งผลต่อสภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ที่มีรายได้หลักเป็นแหล่งท่องเที่ยว (โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา 2567)

7. งานวิจัยเกี่ยวข้อง

งบประมาณสามารถกำหนดทิศทางของแผนงานการ ปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน งบประมาณเป็นสิ่งที่ทำให้งานเดินต่อไปจนสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ 10 จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวจึงสามารถสรุปความสำคัญการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา ได้ว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ครอบคลุมกลุ่มงานทั้งหมด ทั้งงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงบประมาณ และกลุ่ม บริหารงานทั่วไป เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงความสำคัญในทุกเรื่อง จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด โดยมีการวางแผนในการใช้และจัดสรรเงินงบประมาณไปในแต่ละด้าน เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปโดยราบรื่น และมีประสิทธิภาพภายใต้ความโปร่งใส ก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในเวลาเร็วที่สุด ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด (เพ็ญพรรณ บางอร, 2562)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่องแนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอกะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสมผสาน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอกะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว 2) เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอกะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 46 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี

ชุมพร ผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา รองผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา คณะครูและบุคลากรโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา

ประชากร	จำนวน
1. ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร	1 คน
2. ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร	1 คน
3. ผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา	1 คน
4. รองผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา	2 คน
5. คณะครูและบุคลากรโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา	41 คน
รวมทั้งสิ้น	46 คน

(ข้อมูลโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ณ วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2568)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหา การบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุราชการ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ คือ ศึกษาการเตรียมการหลักการกรอบนโยบายเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดขอบเขตของคำถาม จากตัวแปรที่ศึกษาตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาสาระนิพนธ์ตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงก่อนส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ นำเสนอร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขเสนอผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน รวบรวมสรุปข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำมาปรับปรุงแก้ไขและหาความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ ปรับปรุงและแก้ไขอีกครั้งให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ Try Out กับกลุ่ม

ตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบัตต์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว จำนวน 67 ข้อ นำแบบสอบถามเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาสาระนิพนธ์แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลดำเนินการโดยใช้วิธีแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ควบคู่กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และครอบคลุมทั้งด้านเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานงบประมาณ

3. สัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา รองผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา และหัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณและแผนงานโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากการทำข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535, น. 100) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเทียบเกณฑ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา
สรุปการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณ รวม 5 ด้าน (N=46)

สรุปการบริหารจัดการระบบบริหารงาน งบประมาณ รวม 5 ด้าน	สภาพปัจจุบันและปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ผล
1. งานการเงิน	4.60	0.38	มากที่สุด
2. งานบัญชี	4.63	0.46	มากที่สุด
3. งานพัสดุและสินทรัพย์	4.55	0.51	มากที่สุด
4. งานแผนและควบคุมภายใน	4.51	0.46	มากที่สุด
5. งานสารสนเทศกลุ่มบริหารงานงบประมาณ	4.57	0.45	มากที่สุด
รวม	4.57	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา สรุปการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณ รวม 5 ด้าน โดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 แปลผลว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับประเด็นย่อยพบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีค่าตั้งแต่ 4.51 ถึง 4.63 แปลผลว่าสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้าน 2. งานบัญชี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้าน 4. งานแผนและควบคุมภายใน ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเทียบเกณฑ์เกี่ยวกับสภาพการปรับตัวในการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษาด้านการปรับตัวด้านร่างกาย (N=46)

การปรับตัวด้านร่างกาย	สภาพทักษะการปรับตัว		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล
1. ท่านมีการออกกำลังกายเพียงพอในแต่ละวัน หลังจากการทำงาน	3.89	1.10	มาก
2. ท่านมีการบริหารเวลาในการทำงานและการ พักผ่อนอย่างเหมาะสม	3.85	1.03	มาก

การปรับตัวด้านร่างกาย	สภาพทักษะการปรับตัว		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
3. ท่านเอาใจใส่กับการดูแลสุขภาพตนเองเป็นอย่างดี	4.13	0.96	มาก
4. ท่านรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายในแต่ละวันหลังจากการทำงาน	4.09	0.86	มาก
5. หลังจากเหนื่อยล้าในการทำงาน ท่านมักจะหากิจกรรมต่าง ๆ ทำในเวลาว่างเพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย เช่น ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ ปลูกต้นไม้ ทำงานบ้าน เป็นต้น	4.48	0.75	มาก
รวม	4.09	0.81	มาก

จากตารางที่ 2 สภาพการปรับตัวในการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ด้านการปรับตัวด้านร่างกาย โดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 แปลผลว่าสภาพการปรับตัวอยู่ในระดับมาก สำหรับประเด็นย่อยพบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีค่าตั้งแต่ 3.85 ถึง 4.48 แปลผลว่าสภาพการปรับตัวอยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด คือข้อ 1.5 หลังจากเหนื่อยล้าในการทำงาน ท่านมักจะหากิจกรรมต่าง ๆ ทำในเวลาว่างเพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย เช่น ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ ปลูกต้นไม้ ทำงานบ้าน เป็นต้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1.2 ท่านมีการบริหารเวลาในการทำงานและการพักผ่อนอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการปรับตัว สามารถสรุปแนวทางได้ดังนี้

1. งานการเงิน การออกแบบเวลาทำงานให้เป็นระบบแบ่งการใช้จ่ายกลุ่มงานต่าง ๆ ชัดเจน บริหารจัดการเวลาระหว่างหน้าที่หลักกับภาระหน้าที่เสริมที่ได้รับมอบหมาย จัดสรรงบประมาณเพียงพอกับกิจกรรม แบบฟอร์มทางการเงินที่เป็นแนวทางเดียวกัน แบ่งงานให้ถูกคน ปรับปรุงกระบวนการอนุมัติให้รวดเร็วขึ้น โดยใช้ระบบดิจิทัลในการติดตามสถานะ มีการจัดอบรมหรือคู่มือ การชี้แจงรายละเอียดเอกสารที่ต้องใช้ในการเบิกเงิน

2. งานบัญชี จัดสรรเวลาอย่างเป็นระบบ บริหารจัดการเวลาเหมาะสมให้เกิดงานที่มีคุณภาพทั้งงานการสอน และงานสนับสนุนรวมถึงสุขภาพกายใจที่ดี สรรหาบุคลากรด้านบัญชีมาทำงาน จัดเก็บข้อมูลให้ละเอียดมากขึ้น อบรมชี้แจงครูใหม่อย่างสร้างสรรค์ พัฒนาระบบโดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานให้สูงที่สุด

3. งานพัสดุและสินทรัพย์ สรรหาร้านค้าผู้ประกอบการที่หลากหลายจัดหาร้านค้าที่มีคุณภาพ ราคาไม่แพงเกินไป ติดต่อร้านค้าที่พร้อมเชื้อให้กับทางโรงเรียน ดำเนินการให้ทันเวลา บริหารเวลาให้เหมาะสม จัดทำฐานข้อมูลพัสดุออนไลน์เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ง่ายขึ้น มีการจัดอบรมหรือคู่มือ ดำเนินงานให้อยู่ในกรอบระยะเวลา เพื่อเชื้อต่อผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรมในการเตรียมงาน จัดหาวัสดุและอุปกรณ์ใกล้เคียงกับที่เสนอ เพื่อคุณภาพและใช้งานที่คุ้มค่าสำรวจและลงทะเบียนครุภัณฑ์เป็นปัจจุบัน อบรมชี้แจงครูใหม่อย่างสร้างสรรค์ มีการบันทึกสารสนเทศพัสดุและสินทรัพย์ทันทีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง และจัดทำทะเบียนสิ่งของที่ยังใช้งานหรือใช้ได้ได้แล้ว ขึ้นสถานะรอจำหน่ายจะได้ทราบข้อมูลปัจจุบัน กำหนดปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน ดำเนินงานให้อยู่ในกรอบระยะเวลา เพื่อเชื้อต่อผู้ที่รับผิดชอบ กิจกรรมในการเตรียมงาน

4. งานแผนและควบคุมภายใน ส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้เพิ่มเติม จัดสรรบุคลากรที่พร้อม และมีคุณภาพ นำเสนองบประมาณให้ชัดเจน จัดทำแนวทางและคู่มือบริหารงบประมาณที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดสรรเป็นไปอย่างเหมาะสม และจัดอบรมให้บุคลากรเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในและหลักการบริหาร ความเสี่ยงมีการคัดกรองผู้ที่มารับผิดชอบงานโดยตรงเพราะบางครั้งกระทบกับงานสอนสร้างความ เข้าใจร่วมกันของผู้บริหาร ข้าราชการครู บุคลากร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการนำแผนปฏิบัติการ ประจำปีไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

5. งานสารสนเทศกลุ่มบริหารงานงบประมาณ วางแผนการทำงานให้เป็นระบบ อบรมให้ความรู้ จัดทำข้อมูลให้ละเอียดชัดเจน ครอบคลุมมากขึ้น ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น ระบบออนไลน์อัปเดตทันทีทันใด จัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

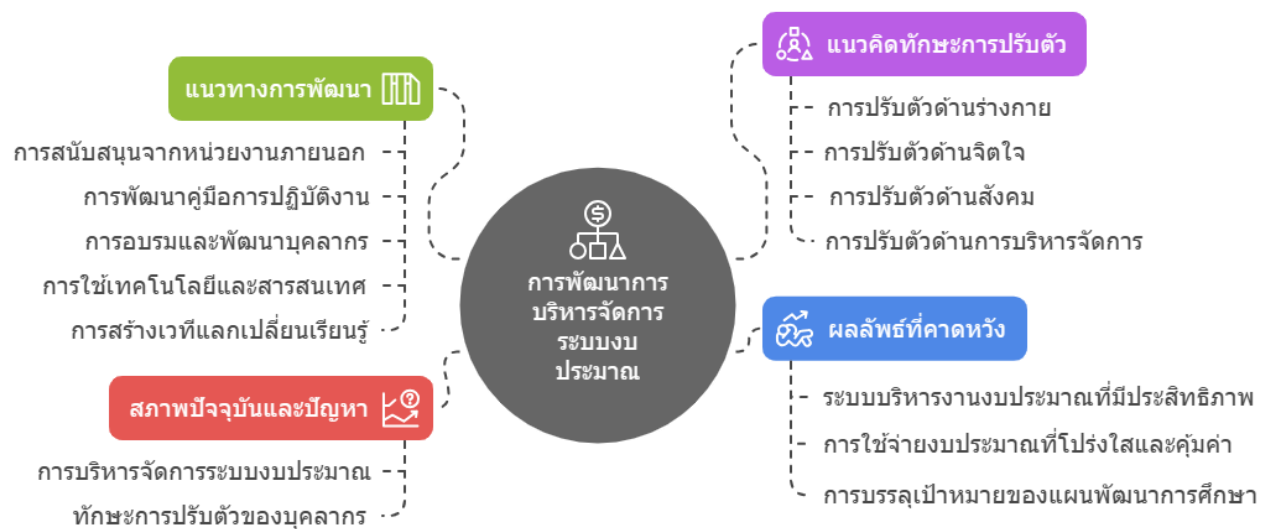
1. การอภิปรายผลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการระบบบริหารงาน งบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามแนวคิดทักษะการ ปรับตัว ผลการวิจัยสะท้อนว่าการบริหารจัดการระบบงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษาอยู่ใน ระดับที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการเงินและการจัดหาพัสดุ แสดงถึงความเข้าใจในกฎระเบียบและ ความสามารถในการดำเนินงานภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากร การปรับตัวของบุคลากรตามแนวคิดทักษะ การปรับตัวของ Roy (1984 อ้างถึงใน วันวิสาข์ แก้วกา, 2565) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อุตมโนทัศน์ บทบาทหน้าที่ และการพึ่งพาระหว่างกัน พบว่าครูและบุคลากรมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดี โดยเฉพาะการปรับตัวด้านอึดมโนทัศน์ สะท้อนถึงความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ของตน และสามารถ รับมือกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการทำงานได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Burke (1996) ที่กล่าวถึง ทักษะการปรับตัว ว่าเป็นความสามารถในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและ ทักษะเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่าง เหมาะสม

2. การอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาขึ้นจากข้อมูลเชิงคุณภาพยังสะท้อนความต้องการจริงของบุคลากร เช่น การขาดบุคลากรด้านบัญชีหรือสารสนเทศโดยเฉพาะ การขาดระบบติดตามงานแบบเรียลไทม์ และการงานซ้ำซ้อน ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการออกแบบระบบที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การพัฒนาการบริหารจัดการระบบงบประมาณของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนอื่นที่มีบริบทคล้ายกัน เพื่อยกระดับการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติ

1. จัดให้มีการอบรมหรือเวิร์กช็อปอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณสำหรับครูและบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ และสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง
2. ส่งเสริมให้โรงเรียนมีบุคลากรเฉพาะด้าน เช่น นักบัญชี หรือเจ้าหน้าที่สารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน ลดภาระงานของครู
3. พัฒนาระบบสารสนเทศแบบบูรณาการ เช่น ระบบติดตามผลการใช้จ่ายและการวางแผนงบประมาณแบบเรียลไทม์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด e-Government
4. ปรับปรุงระบบงานให้ลดความซ้ำซ้อน โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และความโปร่งใสในการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ศึกษาเชิงเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ในบริบทต่างกัน เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมเฉพาะบริบท
 2. ศึกษาผลของการใช้ระบบดิจิทัลในการบริหารจัดการงบประมาณต่อประสิทธิภาพและความพึงพอใจของบุคลากร
 3. ศึกษาการปรับตัวของบุคลากรในระยะยาวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือระบบใหม่ เช่น การเปลี่ยนระบบงบประมาณเป็นแบบ Performance-based Budgeting (PBB)
- จากผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนอื่นที่มีบริบทคล้ายกัน เพื่อยกระดับการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2556). *ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*. ขอนแก่น : คลังนานวิทยา. กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=plan13>
- เพ็ญพรรณ บางอร. (2562). *แนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสพเมยวิทยาคม อำเภอสพเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา. (2565). *สรุปผลการดำเนินงานโครงการประจำปี 2565*. ชุมพร: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร.
- โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา. (2567). *ข้อมูลโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา*. ชุมพร: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร.
- วรินทร์ พูลผล และธัญย์พัทธ์ ไกรวานิช. (2564). การปรับตัวทางเทคโนโลยีภายหลังโควิด-19: กรณีศึกษานักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. ใน *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 16 ปีการศึกษา 2564*. (หน้า 2030-2042). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วันวิสาข์ แก้วกา. (2565). *แนวคิดทฤษฎีการพยาบาล*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิรัช สงวนวงค์วาน. (2551). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เพียร์สันเอดดูเคชั่นอินโดไชน่า.
- วีระพงษ์ ก้านกิ่ง. (2560). *สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ลัมมา รณิธย์. (2556). *หลักทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *คู่มือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล.

แสงเทียน จิตโรตติ. (2560). *แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาสในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Burke, M. L. (1996). *Medical–surgical nursing*. Menlo Park, CA: Addison–Wesley.

